

Finantsinspeksioon

Hr Arbo Kukk
arbo.kukk@motonet.ee

Teie 16.04.2025
Meie 28.04.2025 nr 4.15-1/2184-5

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Arbo Kukk

Täname Teid Finantsinspeksioonile esitatud pöördumise eest! Oleme vastava informatsiooni kätte saanud ning see võib olla finantsjärelevalve teostamiseks vajalik.

Finantsinspeksiooni pädevus on määratletud [Finantsinspeksiooni seaduse](#) §-s 2 nimetatud eriseadustes sätestatuga. Finantsinspeksioon teostab riiklikku järelevalvet Eestis tegevusloa alusel tegutsevate krediitiasutuste, krediidiandjate ja -vahendajate, kindlustusseltside, kindlustusvahendajate, makseasutuste, e-raha asutuste, krediidiinkassode, krediidiostjate, ühisrahastusteenuse osutajate, investeerimisühingute, fondivalitsejate, krüptovara- ja väärtpaberiturule.

Finantsinspeksiooni seaduse kohaselt ei mõista Finantsinspeksioon õigust, ei anna eraõiguslikele vaidlustele õiguslike hinnanguid ega tegutse kohtueelse vaidluse lahendamise asutusena. Finantsinspeksioon saab võtta edastatud informatsiooni teadmiseks ning vajadusel alustada menetlust lähtuvalt Finantsinspeksiooni järelevalve eesmärgist.

Arvestades eeltoodut juhime järgnevalt Teie tähelepanu normidele, mis võivad Teie poolt kirjeldatud olukorda reguleerida. Palume arvestada, et järgnevad viited õigusaktide sätetele võivad olla abistavad, kuid ei pruugi olla täielikud ning arvestada Teie pöördumise kõikide asjaoludega, kuna Finantsinspeksioon ei ole asunud ega ole selleks ka pädev, et pöördumise sisule õiguslikku hinnangut anda.

Arvestades, et meile ei ole teada kõik Teie situatsiooniga seonduvad asjaolud, saame üldiselt selgitada, millistel alustel võis pangal tekkida Teie poolt kirjeldatud teabe kogumise vajadus. Nimelt on krediitiasutused kohustatud isikud [rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse](#) (edaspidi *RahaPTS*) § 2 lõike 1 punkti 1 ja § 3 punkti 3 mõistes. See tähendab olulist rolli ja vastutust rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmete kohaldamisel ning seejuures üldistest rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise põhimõtetest lähtumist.

Seadusandja on seadnud krediitiasutustele kohustuse rakendada oma tegevuse ühe osana *RahaPTS*-is sätestatud hoolsusmeetmeid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks. Krediitiasutustele sätestatud kohustuslikud hoolsusmeetmed on toodud *RahaPTS* §-s 20. *RahaPTS* § 20 lõike 6 kohaselt peavad krediitiasutused kohaldama kõiki *RahaPTS*-i alusel nõutavaid hoolsusmeetmeid, lähtudes seejuures nende ulatuse ning täpse viisi määramisel varasemalt hinnatud

või konkreetse ärisuhtega või juhuti tehtava tehingu, toimingu või isikuga seonduvatest rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidest.

Seega on krediidasutustel ärisuhte raames tehtavate üksikute (makse)tehingute, sh kliendi poolt makstavate kui ka kliendi pangakontole laekuvate maksete sisu ning ärisuhte terviku täielikuks mõistmiseks õigus ja kohustus küsida oma kliendilt täpsustavat informatsiooni, samuti maksetega seonduvaid asjakohaseid dokumente. Krediidasutus on kohustatud aru saama, millisel eesmärgil tehinguid (makseid) teostatakse, kas need on vastavuses kliendi tavapärase osalemisega tsiviilkäibes ja kas tehingutel on selge ning krediidasutusele mõistetav majanduslik põhjus.

Täiendavalt selgitame, et tulenevalt [rahvusvahelise sanktsiooni seaduse](#) (edaspidi *RSanS*) § 20 lõike 1 punktist 1 on krediidasutus (pank) erikohustustega isik, mis tähendab kõrgendatud hoolsuskohustust finantssanktsioonide kohaldamise tagamisel. Seadusest tulenevalt peab krediidasutus erikohustustega isikuna kontrollima, kas temaga ärisuhtes olev või seda kavandav isik on finantssanktsiooni subjekt. Samuti tuleb krediidasutusel kontrollida, et kliendi tehtav tehing (makse) ei rikuks finantssanktsioone ehk veenduda, et makset ei teostataks finantssanktsiooni nimekirjades toodud või nendega seotud isikutele.

Eeltoodud kohustuste täitmiseks on krediidasutusel vastavalt *RSanS* § 21 lõikele 2 õigus ja kohustus küsida kliendilt lisateavet, sh tehingu vastaspoole ehk makse saaja kohta. *RSanS* § 21 lõike 3 kohaselt tuleb krediidasutusel koguda lisateavet nii finantssanktsiooni rikkumise riski kui kahtluse korral. Kui erikohustustega isik tuvastab äritegevuse käigus finantssanktsiooni subjekti või et tema poolt kavandatav või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni, samuti vastava kahtluse korral, kohaldab ta finantssanktsiooni (nt külmutab rahalised vahendid) ja teavitab sellest viivitamata Rahapesu Andmebürood.

Krediidasutus peab selleks looma kohase organisatsioonilise ülesehituse, protseduurid ja süsteemid. Seega on krediidasutusel maksete vahendamisel ulatuslik vastutus, täitmaks õigusaktidest tulenevaid finantssanktsioonide järgimiseks ettenähtud nõudeid. Seejuures märgime, et sanktsioonide kohaldumise kontrolli teostatakse alati, sõltumata summast ja seotud isikute riskitasemetest, mistõttu on tegemist krediidasutuse poolse tavapärase protseduuriga, mille täitmise kohustus tuleneb krediidasutusele seadusest.

Loodame, et eeltoodu on Teile abiks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mari Puusaag-Tamm

finantsteenuste järelevalve osakonna juht

Oskar Friedrich Oengo 668 0643

Oskar.Oengo@fi.ee